

כעת אומר הנצי"ב כך, ונראה דמזה הגיע כמה קרי וכתוב בנביאים וכתובים, באשר היה מקובל מכבר בזה הנוסח, וכשהגיע לכתבו לפי העניין, נדרש לעשות איזה שנוי במקרא זה. ובא הנוסח הישן בכתוב, ושניהם עומדים להידרש, באשר כי בשני העתים נאמרו ברוה"ק. דהיינו, הם כתבו דברים, שחלקם כבר היו בדורות שעברו. אבל לפי העניין, הנביא שכותב זאת כעת, היה צריך לשנות איזו מלה. לכן הוא הביא שתי הנוסחאות, את הנוסחא הישנה, ואת הנוסחא החדשה. כי שני הדברים, אמתיים ונכונים. שניהם עומדים להידרש, כיון ששניהם נאמרו ברוה"ק. א"כ, הכתיב זאת הנוסחא הישנה, שאותה אמר בעבר הנביא על פי רוח הקודש, והיו להם כוונות מסוימות בכך. אבל כעת, לפי העניין, היה צריך לשנות זאת, ולכן הם כתבו מלה אחרת. הפירוש הפלא ופלא. אפשר אולי גם לקבל את הפירוש הזה, רק לגבי חלק מ'הקרי וכתוב'. אבל בכל אופן, הדבר החשוב הוא, שזאת אינה טעות וכדומה, אלא שהדבר נאמר ברוח הקודש.

השלמה בעניין דברי ספר "עלי תמר" בנוגע למנהג התמינים בקריאת תיבת "באמרם - כאמרם".

נחזור לעניין של 'באמרם - כאמרם'. בעל ספר עלי תמר ועל הירושלמי מס' מגילה עמ' פ"ג, דן על השאלה שדיברנו מקודם, מה הדין לגבי בדיעבד, אם קרא 'באמרם' במקום 'כאמרם'? האם צריך לחזור ולקרא 'כאמרם'? הוא אומר, היה נראה בהשקפה הראשונה שחזור, כדין הקורא לפי הכתיב. דהיינו, הרי ישנה הלכה למשה מסיני, שצריך לקרוא 'כאמרם'. חייב להיות בזה 'קרי'. זאת הלכה למשה מסיני. א"כ כיצד בדיעבד יצא ידי חובה, אם קרא 'באמרם'? הוא אינו מסכים עם הסברא שאמרנו מקודם, שהדבר אינו משנה את המשמעות. לפי דבריו, הדבר לא פשוט. אכן אם אין שינוי משמעות, הדבר אינו מעכב, אבל יש פה עניין של 'קרי וכתוב', ישנה 'הלכה למשה מסיני' לקרוא אחרת. לכן נראה לו, כי הדבר מעכב,

ואפילו אם המשמעות אינה משתנה. וכך דעתי העני נוטה.

אבל כפי שהבאנו בשיעור הקודם, הוא מביא פה כך, אכן נודעתי מאת המופלא סופר מובהק רבי עזרא קרח נ"י מפה, שבתומן הספרים חלוקים במלה זו. שיש שכתוב בהם באמרם, ויש שכתוב בהם כאמרם. ובהתאם לזה, יש שקורין בציבור באמרם, ויש כאמרם. אולם הרוב כתוב במגילות שלהם באמרם, וקורין כאמרם. ושמעתי כאן בביהכ"ס של עולי עדן, שקראו לפי קבלתם, באמרם. באופן שלפי ספרי תימן אלו, אין קרי וכתוב, אלא שהספרים חלוקים בזה. כמו במלה לפניהם- בפניהם. להרוג- ולהרוג.

א"כ נראה, שאף לפי הספרים שלנו שכתוב 'באמרם' וקרינן 'כאמרם', מ"מ בדיעבד אם קרא באמרם, אינו חוזר. שהרי יש שאפילו במלות שהלשון והעניין משתנים, אינו חוזר. וא"כ יש לסמוך במלה זו [גם לאשכנזים וספרדים] בדיעבד על ספרי וקבלת תימן, שאין כאן קרי וכתוב, אלא שהספרים חלוקים בזה. א"כ, הם סיבכו פה את העניין הזה.

אבל כבר אמרנו אז, כי גם אם ישנם כאלה שקראו כך, כנראה אלו עמי ארצות. אי אפשר לסמוך על כך. ולפי מה שביררתי עם כל הרבנים ובכל הספרים, לא מצאתי אחד שיסכים עם הדבר. לקרוא לכתחילה 'באמרם'? בודאי שלא נשמע דבר כזה. ואפילו כלפי העדנים, אכן הדבר מובא בספר אוצר מנהגי עדן, אבל אח"כ כותב בעל ספר עלי תמר, כי בבית הכנסת שלהם 'שערי ציון' בעיר ת"א, הם אכן קראו 'כאמרם'.

האם "המדתא" זהו אביו של המן הרשע, האם שייך ה"א הידיעה לפני שם, ביאור המלים "אליעקוב" בשיר "יום שבת שבדיואן, והתייחסות לכתוב בספר אוצר מנהגי עדן בעניין זה.